

BEELDVERHAAL

THOMAS NOLF

DE REPATRIËRING

Witte kunst op een godvergeten plek in zwart Afrika. Thomas Nolf legt de thuiskomst vast.

Hij lijkt eindelijk waar hij hoort te zijn, Lumumba zoals hij door Luc Tuymans in verf werd gezet: in een hut in de Congolese brousse, een heiligdom van bamboe. Het is voor het eerst dat werk uit Tuymans' reeks over de postkoloniale conditie in Congo zelf te zien is. Vreemd vond kunstenaar Renzo Martens dat twee jaar geleden al in deze krant: de mensen over wie het werk gaat – hun verleden, hun geschiedenis, hun positie – kregen het nooit te zien. Laat staan dat zij er de vruchten van plukten.

Dus liet Martens op een dagreis van Kinshasa een White Cube bouwen, een museum zoals dat naar westers recept hoort te zijn: hagelwit, hoekig, zeer hedendaags. Fotograaf Thomas Nolf was erbij toen het afgelopen week werd geopend, met lezingen, veel volk en werk van onder anderen Marlene Dumas en Sammy Baloji. Het moet het begin worden van een vijf-jarenproject, samen met het KASK in Gent, op een plek die vroeger een plantage van Unilever was.

Nolf: 'Een paar jaar geleden vond in Tate Modern een tentoonstelling plaats over hedendaagse arbeidsomstandigheden. Mooi hoor, zulke maatschappijkritische kunst, maar de expo werd wel door Unilever gefinancierd, dat in Congo jarenlang zijn arbeiders exploiteerde. Kunst bestendigt de ongelijkheid die ze aanklaagt, is Martens' statement met dit project: Afrika is een resource voor de (kunst)wereld, maar wordt daarvoor niet vergoed. Hij begeleidde plantagearbeiders om zelf kunst te maken. Met klei creëren ze sculpturen waarvan chocoladen afdrukken worden gemaakt, en wereldwijd verkocht. Nu al verdienen ze stukken meer dan indertijd op de plantage.'

Het uiteindelijke doel van Martens? Een nieuw plantagemodel, inclusief en ecologisch, in handen van de arbeiders en gefinancierd door kritische kunst. Nolf: 'Martens houdt ons een spiegel voor, hij confronteert ons met onze eigen positie. Hij was zich er ook ten zeerste van bewust dat ik bij de opening foto's nam: hij vroeg de cameraploeg die hem voor een reportage volgt, uitdrukkelijk om mij in beeld te nemen. Ook dát is deel van zijn project.'

Geautoriseerde afdruk van Tuymans' portret van Lumumba.

BEELDVERHAAL
THOMAS NOLF

Renzo Martens spreekt het publiek in Lusanga toe.

Kunstenaar Cedrick Tamasala van de CATPC.

Cedrick Tamasala legt uit hoe met de opbrengst van de chocoladen sculpturen sinds enige tijd een nieuw, ecologisch plantagemodel wordt ontwikkeld.

Kunstenaar Jeremie Mabiala van de Cercle d'Art des Travailleurs des Plantations Congolaises (CATPC) bij het werk 'De kunstverzamelaar'.

Geautoriseerde afdruk van Tuymans' portret van Boudewijn.

Tekening van Cedrick Tamasala: Marlene Dumas troost Pauline Lumumba.

De feestelijke opening van The White Cube. Het museum beslaat zo'n 120 vierkante meter en telt drie zalen.

BEELDVERHAAL
THOMAS NOLF

Performance van
plantagekunstenaars
bij de opening van
het museum.

Kunstenares Mbuku
Kimpala viert de
aankomst van een
lading chocoladen
sculpturen, terug
uit New York.

